

Socialnämnden

§ 73

SN 57/2023-101

Svar på motion, Öka valfriheten, mångfalden och kvalitén inom vård- och omsorg i Västra Mälardalen

Socialnämndens beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Motionen anses vara besvarad.

Sammanfattning

Jonas Stenzelius (KD) och Kjell Wendin (KD), har inkommit med en motion vid kommunfullmäktiges sammanträde den 21 april 2022. De föreslår att Arboga kommun snarast möjligt utreder förslaget att tillämpa Lagen om valfrihetssystem (LOV) vid upphandling av välfärdstjänster, med syfte att efter överenskommelse med Köping och Kungsör, införa LOV inom den kommunala vård och omsorgen i Västra Mälardalen.

Bakgrund

Utredningsarbetet som utfördes 2010 om införandet av LOV, drevs med hjälp av statsbidrag med 800 tkr från Socialstyrelsen där det bland annat anställdes en projektledare på halvtid under 6 månader.

Socialnämnden beslutade 19 oktober 2010, § 128, att inte införa Lagen om valfrihet, LOV, utifrån att det redovisats en kostnadsökning i samband med ekonomiska flerårsplanen 2012–2014. De hänvisade till att arbetsmarknadsenheten utför serviceinsatser till en låg kostnad samt att personalresurser för administration för kontroll av certifieringar, uppföljningar och utvärderingar vilket då skulle innebära en total driftökning mellan 1 150 – 2 070 tkr.

I stället beslutade socialnämnden vid sammanträde i april 2011 att stärka brukarnas inflytande i servicetjänsterna inom hemtjänsten i stället för att införa LOV.

Valfriheten skulle omfatta pensionärens rätt att besluta om:

- När insatsen ska utföras
- Att byta insats

Socialnämnden

- Att 87 % är nöjda med det inflytande/valfrihet som erbjuds

Sammanställning SKR, Sveriges kommuner och regioner

SKR sammanställer två gånger per år en översikt av beslutsläget i införandet av Lag om valfrihetssystem LOV i Sveriges kommuner, de senaste uppgifterna är hämtade till och med juni 2022.

Det sker fortsatt en ökning av antal kommuner som väljer att avsluta sina valfrihetssystem. Ytterligare sju kommuner har valt att avskaffa LOV i sina kommuner.

Under senare år syns en kontinuerlig minskning av antalet externa aktörer inom LOV-marknaden. Kommunerna har arbetat mycket med avtalsuppföljningar och granskningar. Samtidigt som tillståndsgivning från IVO och en stram ekonomisk situation i kommunerna är troliga anledningar till denna förändring.

Kommuner som har avslutat sina LOV-system har primärt angivit att det varit få brukare som valt en privat utförare, eller att få företag valt att etablera sig i kommunen. Det finns idag ett 20-tal kommuner som har infört valfrihetssystem men som inte har någon privat aktör ansluten i systemet.

Samverkan i KAK-kommunerna

Det finns en utmaning att samverka i KAK-kommunerna om anbud ska läggas på tre kommuner så krävs stora aktörer och nuvarande arbetsmarknadsenheten kommer inte ha resurser att lägga anbud på alla tre kommunerna vilket också skulle påverka arbetsmarknadsenhetens uppdrag gällande sysselsättning

Förvaltningen ställer sig positiva till brukarinflytande och valfrihet men utifrån nämndens nuvarande och kommande ekonomiska läge som kommer att innebära flera effektiviseringar för att klara den lagstadgade verksamheten som förvaltningen bedriver så föreslås inte ett införande av LOV utifrån beräknad kostnadsökning.

Arbetsutskottet beslutade den 5 april 2023, § 68, att återremittera svaret på motionen för fortsatt utredning.

Socialnämnden

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Motionen anses vara besvarad.

Yrkande

Kjell Persson (S) yrkar avslag på motionen.

Christina Johansson (M) yrkar för förvaltningens förslag att motionen anses vara besvarad.

Propositionsordning

Vid ställd proposition gällande Kjell Persson (S) yrkande om avslag på motionen mot Christina Johanssons (M) yrkande att motionen anses vara besvarad finner ordförande att socialnämnden beslutar att motionen anses vara besvarad.

_____
Skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten